

Mytylschool Prins Johan Friso te Haren
Onderwijscentrum De Springplank te Emmen

Profiel 5, SO Diplomagericht

1. Algemeen

Leerlingen worden, onder andere, in profiel 5 geplaatst vanwege hun cognitief niveau: $IQ > 75$. Daarbij rekening houdend met de bevorderende en belemmerende factoren zoals omschreven in het OPP.

De leerlingen in dit uitstroomprofiel hebben gemeenschappelijk dat zij, cognitief gezien, in staat worden geacht uiteindelijk examen te doen en een diploma te halen. Ze zijn vanwege specifieke beperkingen of stoornissen op ondersteuning aangewezen. De behoefte aan ondersteuning is zodanig dat deze niet in het reguliere basisonderwijs geboden kan worden.

Het onderwijs in dit uitstroomprofiel is gericht op het behalen van een goed instapniveau voor VMBO BB, VMBO KB/TL of HAVO of terugstroom van de leerling naar het reguliere onderwijs. Het onderwijsprogramma in dit uitstroomprofiel sluit nauw aan op de kerndoelen die gelden voor het regulier basisonderwijs.

Zelfredzaamheidscompetenties krijgen een belangrijke plaats in het onderwijs, zodat de leerling zo zelfstandig mogelijk door het leven kan gaan.

SO Eind niveau:

Op grond van het ontwikkelingsperspectief van de leerlingen van deze afdeling wordt toegewerkt naar niveau 6 t/m 10 op de CED leerlijn.

Er wordt ontwikkelingsgericht gewerkt, volgens de principes van adaptief onderwijs.

Belangrijk is dat de leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering om te gaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting te geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen. Ook de ruimtelijke oriëntatie en mobiliteit is voor veel leerlingen van groot belang: de leerlingen leren zich in de ruimte (binnen en buiten) oriënteren en verplaatsen. De praktische redzaamheid is een belangrijk onderdeel binnen de ontwikkeling van onze leerlingen: het leren om de dagelijkse activiteiten en behoeften zoveel mogelijk zelfstandig te realiseren.

Middels leren leren, studievaardigheden en agendaplanning werken de leerlingen, naast alle andere vakvormingsgebieden, toe naar een overgang richting VMBO BB, VMBO KB/TL of HAVO.

Bij leerlingen met profiel 5 speelt comorbiditeit soms een rol. Deze comorbiditeit kan voortkomen uit een syndroom of een ziektebeeld, een beperking op zintuiglijk vlak, een stoornis in het autisme spectrum of een andere psychiatrische beperking.

Profiel 5, SO Diplomagericht

2. Leerling-kenmerken die van toepassing kunnen zijn

Leerling-kenmerken: Algemeen

- Motorische beperkingen voortkomend uit verschillende ziektebeelden en syndromen

Voor sommige leerlingen geldt:

- sprake van comorbiditeit (tegelijkertijd hebben van 2 of meer stoornissen of aandoeningen)
- Matig tot slechte concentratie i.v.m. prikkelgevoeligheid
- Weinig inzicht in consequenties van eigen gedrag
- Moeite met veranderingen

Leerling-kenmerken: Zelfstandigheid

- Heeft (geen) ondersteuning nodig bij het uitvoeren van meervoudige opdrachten
- Vertoont zelfinitiatief maar overziet gevolgen van eigen handelen soms niet
- Kan (met ondersteuning) opdrachten / taken zelfstandig uitvoeren

Leerling-kenmerken: Zelfredzaamheid

- Kan een boodschap overbrengen
- Hanteert de regiefunctie (bij beperkte mobiliteit) en kan anderen daarmee aansturen
- Is binnen de school zo mobiel mogelijk
- Kan zelf de weg vinden in en om school

Leerling-kenmerken: Mobiliteit

- Heeft, indien van toepassing, een hulpmiddel, waarmee hij/ zij zich zelfstandig kan bewegen
- Is in veel gevallen aangewezen op taxivervoer

Leerling-kenmerken: Taakgerichtheid

- Kan gedurende steeds langere tijd zelfstandig aaneengesloten blijven werken
- Kan meervoudige opdrachten aan, indien nodig visueel en verbaal ondersteund
- Kan een bekende opdracht omzetten in uitvoering zonder begeleiding
- Schakelen van de ene naar de volgende activiteit is mogelijk, indien nodig dit goed van tevoren doorspreken
- Heeft transfer mogelijkheden van handelen bij bekende taken
- Kan (moeilijk) vulling geven aan vrije momenten (in de klas, in de gang, op het plein)

Voor sommige leerlingen met dit profiel is structuurverlening heel belangrijk. De omgeving moet overzichtelijk en voorspelbaar gemaakt worden. Dit houdt in:

- Ordenen van de omgeving en de lesstof
- Verwachtingen duidelijk maken
- Gebeurtenissen voorspelbaar maken
- De betekenis van dingen, gebeurtenissen, communicatie en omgangsregels duidelijk maken
- De te verrichten handelingen duidelijk voorzien van een begin en een eind.
- Elke adequate gewenste handeling of adequaat gedrag bekrachtigen volgens leertheoretische principes.

Leerkrachtvaardigheden: Algemeen

- Er is een veilige leer- en werksituatie gecreëerd
- Er wordt respectvol met leerlingen omgegaan
- Er worden adequate omgangsvormen aan geleerd.
- Leerkracht past technieken toe om het zelfstandig handelen en denken te stimuleren
- Autonomie van de leerling wordt gestimuleerd
- Verwachtingen van de leerlingen worden steeds benoemd door de leerkracht

Basisprincipes ten aanzien van structuur

- Er is een visueel dagprogramma
- Er worden routines opgebouwd, dingen gaan op dezelfde manier, dit geeft rust en veiligheid.

Leerkrachtvaardigheden: Communicatie

- Taal is helder en eenduidig.
- Figuurlijke taal wordt vermeden. Ironie en sarcasme wordt vermeden en leerkracht let op of grapjes goed begrepen worden

Leerkrachtvaardigheden: Regels

- Er worden zo veel mogelijk non-verbale signalen gebruikt
- Regels en afspraken worden regelmatig herhaald
- Er is helderheid over wanneer welke maatregel wordt toegepast

Leerkrachtvaardigheden: Positieve benadering / bekrachtiging

- Gewenst gedrag wordt regelmatig benoemd
- Negatief gedrag wordt zo mogelijk genegeerd, omgebogen of volgens protocol benaderd

Profiel 5, SO Diplomagericht 4. (Ortho)Didactisch aanbod

Aanbod algemeen

SO: Nederlandse taal, Rekenen/ Wiskunde, Bewegingsonderwijs, Leren leren, Sociaal- emotionele ontwikkeling, Mobiliteit, Praktische redzaamheid, Spelontwikkeling, Omgaan met media, Zintuiglijk- motorische ontwikkeling, Oriëntatie op jezelf en de wereld, Kunstzinnige oriëntatie,

Leerkrachtvaardigheden: Algemeen

Er wordt lesgegeven volgens de volgende principes

- Visualiseer gedrag
- Pas sterke positieve bekrachtiging toe
- Buig angstig en/of agressief gedrag om
- Pas het Activerende Directe Instructiemodel(ADIM)toe
- Versterk de taakoriëntatie. (bij leerlingen met co-morbiditeit een taak altijd aanbieden op dezelfde wijze)
- Geef lesovergangen duidelijk en tijdig aan(leerlingen moeten zich hierop voor kunnen bereiden)
- Bereid leerlingen voor op vrije situaties. Bespreek – indien nodig - wat leerlingen dan gaan doen. (visualiseren tijd door inzetten van een time timer)
- Splits lesstof op in overzichtelijke deeltaken, waarbij er niet teveel verschillende opdrachten ineens gegeven worden
- Zorg voor kortere luistertijd en meer “doe-tijd”
- Besteed veel aandacht aan motivatie
- Zorg voor goede afwisseling inspanning en ontspanning

Leerkrachtvaardigheden: Communicatie tijdens de instructie / verwerking

- Maak contact.
- Geef leerlingen voldoende bedenktijd (minimaal 10 sec wachten).
- Spreek de leerling bij de naam aan.

- Gebruik een stellende, directieve, maar neutrale wijze van communicatie. (gebruik woorden nu en praat in de ik-vorm tijdens de instructie)
- Zet stappenplannen, foto's, film etc. dagelijks in om het leerproces te ondersteunen en de dagindeling te verhelderen
- Verduidelijk en visualiseer de leerstof en de opdracht tijdens de les meerdere malen. Herhaling is noodzakelijk! Ondersteun de mondelinge instructie visueel met behulp van schema's, stappenplannen, filmpjes etc.
- Zorg voor een rijke, didactische leeromgeving. Maak gebruik van de computer en het digibord. Deze bieden veel structuur, zijn zelfcorrigerend en geven snel feedback.
- Controleer of de leerling snapt wat er van hem verwacht wordt (door vragen als: wat gaan we leren, wat moet je doen?).
- Geef niet vanuit de verte instructie (de leerkracht is nabij de leerling en zorgt voor persoonlijk (oog)contact tijdens het geven van instructie.)

Leerkrachtvaardigheden: Kennis

- Heeft kennis van de invloed van psychiatrische beelden bij leerlingen met een verstandelijke beperking
- Heeft kennis van verschillende syndromen en ziektebeelden en de daaruit voortkomende leer- en/of gedragsproblemen
- Heeft kennis van inzet digitale middelen bij motorisch, zintuiglijk en/ of communicatief beperkte leerlingen

Leerkrachtvaardigheden: Klassenmanagement

- Er wordt zoveel mogelijk gewerkt volgens de principes van zelfstandig werken.
- Er is zoveel mogelijk rust in de klas.
- De leerkracht neemt een centrale plek in.
- De leerkracht differentieert en bedient meerdere niveaus

Profiel 5, SO Diplomagericht 5. Leerlingvolgsysteem en toetsing

Binnen het SO worden gedurende het schooljaar methode onafhankelijke en methode gebonden toetsen afgenomen. Er is een CITO toets ronde in januari. Alle toets resultaten zijn bepalend voor het lesstofaanbod, de klassenorganisatie en de gestelde doelen in het OPP. Na een analyse worden consequenties getrokken t.a.v. de voortgang van de leerlingen en de specifieke maatregelen die eventueel nodig zijn op individueel- of groepsniveau. Alle toets resultaten worden via het LOVS CITO gekoppeld aan Parnassys. Ze zijn terug te vinden in het OPP. In Parnassys worden groepsplanningen gemaakt.

Leerlijn: t/m niveau 8/10	Onderdeel/items	Belangrijkste methodes/materialen
Sociale en emotionele ontwikkeling	Jezelf presenteren Een keuze maken Opkomen voor jezelf Omgaan met gevoelens Ervaringen delen Aardig doen Omgaan met ruzie	Leefstijl Relaties en seksualiteit
Schriftelijke taal	Alle leesvoorwaarden Boekoriëntatie Woord en tekstlezen Begrijpend lezen Begrijpend luisteren	Veilig SVS en VLL Timboektoe Taalverhaal Taal Taalverhaal Spelling Lees je wijzer

	Schrijven	Schrijven op maat Mijn eigen handschrift Handschrift
Mondelinge taal	Communicatieve voorwaarden Passieve woordenschat Actieve woordenschat Woorden omschrijven Iemand iets vragen Iets zeggen tegen iemand Een gesprek voeren met een ander Sociale routines Denkrelaties	prentenboeken leesboeken op AVI niveau STIP Groepslogopedie Kring gesprekken Spreekbeurten
Rekenen	Getallen en bewerkingen Tijd in alledaagse situaties Meten en wegen Geld- en betaalmiddelen	Rekenrijk Maatwerk PC: Ambrasoft
Wereldoriëntatie	Geschiedenis Mens en Natuur Aardrijkskunde Topografie	Bij de tijd De wereld dichtbij Toporama Leefwereld
Studievaardigheden	Studieteksten Informatiebronnen (o.a. internet) Kaarten Schema's, tabellen, grafieken	Blits